

CATALUNYA SOCIAL

Any X. Núm. 455

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

8 març de 1930

**PUBLICACIO
SETMANAL**

**REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11-BARCELONA**

**APARTAT 1036
TELÉF. 17605**

El moment actual

Ens trobem en un moment difícil i en el qual regna una confusió extraordinària. La màquina política anterior a la Dictadura, màquina desballestada abans i sempre bastida amb un càlcul de resistències fictici, ha estat llençada definitivament. Sis anys i mig de govern de força han estat suficients per a fer veure als més orbs que allò anterior era fals, i que no pot tornar. Aquells partits de torn es troben definitivament liquidats; i tot el que resti d'ells no poden ésser més que escorrialles inaprofitables per a pensar d'aixecar-hi damunt res seriós pel dia de demà. No vol dir això que algun histrió polític d'aquells partits encara no obtingui algun èxit passatger; però pedra fonamental del sistema constitucional espanyol, ja no ho seran més aquelles organitzacions polítiques falses de soca i arrel.

I amb què substituir-ho? Es parla de Corts Constituents. Pötser cal creure-hi poc. En primer lloc, segons la Constitució de 1876 totes les Corts poden convertir-se en constituents, ja que per a la reforma del text constitucional no hi ha res disposat en ell. En segon lloc, ¿què hi anem a buscar en unes Corts Constituents? ¿Canvi de forma de govern, passar de la Monarquia a la República? Ens sembla un xic infantívol el pensar com amb una votació pot canviar-se una forma de govern. Totes les revolucions fins ara han estat filles del carrer, no pas de les Corts. Cromwell féu la revolució anglesa damunt el camp de batalla; la Revolució francesa fou guanyada pels ciutadans de París al carrer; la Monarquia de Napoleó III caigué a Sedan; la de Guillem II en meritis de la guerra europea; i així successivament. ¿Com podem esperar ara, doncs, que amb unes Corts Constituents es reformi quelcom transcendental del panorama polític?

I si no és per aquest camí, quin altre cal emprendre? Perquè és cosa evident que en el moment actual quelcom fonamental ha de canviar perquè

una normalitat reïxi, puix no pot constituir programa el d'una anormalitat permanent.

Com ha passat sempre amb els règims falsos, quan ha estat destruïda llur aparença, ha arribat un moment d'incertesa, de dubte, de desorientació, del qual cal sortir tan de pressa com sigui possible. Les notícies més absurdes prenen cos aquests dies; els oracles més inversemblants adquireixen estat d'opinió. ¿Què ha de venir, què ha de passar?

Cal que ens trobem preparats per a l'esdevenidor. Ho estem els catòlics com a tals? No, certament. En períodes difícils pel país no són pas una solució les nostres organitzacions. ¿Però almenys ens trobem amb facilitat per a influir en els canvis futurs, més o menys llunyans, de la realitat dels quals ningú no pot dubtar?

Les formes democràtiques d'instauració del Poder mai no han estat, en elles mateixes, contràries a la doctrina catòlica. I aquesta veritat resta demostrada per testimonis indiscutibles dins la nostra filosofia. Precisament aquestes darreres setmanes han estat actualitzats dos llibres interessants i d'una meravellosa oportunitat: el de Ruiz Marent, ja prou conegut; i un altre rotulat "El règimen constitucional, la soberania de la nación y el estatuto del porvenir", escrit pel senyor Jeroni Garcia Gallego, Canonge de Burgo de Osma, editat a Vich. De més de vuit centes pàgines, admirablement equipat en doctrina, documentat amb excés, constitueix una bella defensa de la Sobirania Nacional des del punt de mira de la filosofia catòlica. Cal llegir-lo i cal difondre'l, puix és hora ja que els catòlics d'arreu comencem a dir ben clarament que les solucions democràtiques no són incompatibles amb el nostre credo doctrinal.

Oidà poguéssim demostrar així mateix que la nostra pràctica col·lectiva no ho ha estat d'incompatible amb els sistemes democràtics, com no ho és la nostra doctrina. Quina altra no seria a hores d'ara la nostra claredat de posició davant els esdeveniments futurs!

Quaresmals

I

* * *

UNA PRIMERA CARTA QUE PLANTEJA UN PROBLEMA

Com que un servidor de vostès no és mai a casa si no és per a menjar i dormir, carta que porta el carter o un propi de l'agència *Express* o algun criat o minyona de casa coneguda és carta que va a parar damunt l'escalfa-panxes (que mai no està encès) del menjador sobre de tot d'un munt de papers que hi sol haver. Quan arribo de fora a la una del migdia o a les vuit del vespre, passo sempre els ulls per aquell aparadoret de marbre i gairebé mai no hi trobo res per a mi. Com que sóc vell i no pas ric ni savi, la societat ja em deixa a recó i m'envia molt escassa correspondència. No tinc sinó motius per alabar-li el gust: jo em reconec meitat patum, meitat rampolina. Altrament, per la meua banda, també me'n congratulo, perquè de maldecaps ja en tinc prou amb els meus i cerebro no haver de compartir els dels altres.

Doncs bé; tal dia com el dimecres de cendra tot just m'havia acabat de llevar, en passar pel menjador estava pensant que tanmateix el replà de l'escalfapanxes semblava com un magatzem de papers inútils i se'm va ocórrer inventariar-los ràpidament: hi havia el diari de la vigília, dos fulls del calendari, un recordatori de difunt, un fulletó polític, dos o tres rebuts casolans, una tarja de la modista i damunt de tot una carta. He qualificat prematurament d'inútils aquests papers i tinc de demanar perdó perquè n'he esmentat alguns que no són tan inútils com això i d'altres als quals no se'ls pot negar alguna utilitat pòstuma. Queda exclosa de totes aquestes consideracions la carta que en mereix d'especials.

I tal, si mereix consideracions especials aquella carta! Figureu-vos que la carpeta va encapçalada amb una ratlla de litografia que diu: DE L'ALTRE MÓN, i l'adreça no té més que les inicials R. D. seguides del número 51 i res més. Ni segell, ni senyes, ni rastre d'haver passat per cap estafeta... i encara és closa, com si acabés d'arribar.

De bell antuvi les emprenc amb la muller:

—D'on ha sortit aquesta carta? La degueren portar ahir; com no m'havíeu dit res? Si no arribo a mirar em passa per alt!

Ella no sap res ni qui l'ha portada ni quan ni com. Queda tan sorpresa com jo mateix. Doncs a veure: la minyona... Tampoc no sap res de res. Potser algun fill... Tampoc. Serà que l'hauran tirada per sota la porta i algú l'haurà recollida instintivament sense reflexionar. Bé! Quedem-nos amb aquesta suposició. Pel que fa a l'encapçalament: DE L'ALTRE MÓN ja es veu que no pot ésser sinó una broma de dimarts de Carnestoltes que té el mal gust de caure'm als dits el dimecres de Cendra... Però no ens precipitem en els comentaris. Obro. El mateix encapçalament de la carpeta. No en donen cap tractament: es veu que no estan per compliments. En el registre d'adreces del que escriu es veu que hi són apuntat com R. D. 51. La lletra és lletra de secretari de corporació: expedita i clara. No porta signatura. Llegeixo:

"DE L'ALTRE MÓN.—R. D. 51.—Si ens diem habitants de l'altre món és per adaptar-nos al vostre llençatge. Sàpigues que el món des d'on escric ben mirat és l'únic món on hi ha veritable vida; que aquest que tu habites, mirat d'aquí estant, és com una comèdia que ens fa riure. Escolta'm, que parlo de debò.

"Perquè ho sàpigues i ho entenguis, si de cas te n'havies oblidat, et diré que aquí dalt hi tens molt bones relacions.

"Saps aquelles persones que tu estimaves ací baix i de les quals amb tant de dolor et separares? Doncs encara ara t'estimen de més bona gana que llavors i t'estan agràides també per algun missatge que els enviaries en hores de compromís i que els fou útil; i ara aquí remenen totes aquestes esferes i parlen al Senyor a favor teu i insten perquè et sia mostrat el camí d'arribar aquí dalt, de tant que desitgen tenir-te a prop.

"I ni són ells solament; sinó que també cada Sant que has invocat (i de vegades ben a la lleugera) es creu obligat a retornar-te amb escreix l'atenció i entre ells, o millor davant d'ells, el patriarca dels Sants, Sant Josep, de qui algunes, no massa vegades t'has recordat, està de tal manera interessat a favor teu com tu poc t'ho penses.

"I encara en més altes esferes està recomanat el teu plet. En el teu món no entendràs mai ben bé els trucs maternals que amb tu ha tingut nostra Reina i Mare Maria, que, per cada vegada que li has dit "plena de gràcia" i "reina i mare de misericòrdia", ha parlat en favor teu deu vegades al seu Fill Jesucrist, que per altra banda porta escrit el teu nom en les seves mans i en els seus peus i en el seu cor i per això no pot fer el desentès.

"Si ho sabessis que aquí no es practica sinó amor!

"Pensa, doncs, que totes aquestes potències estan en confabulació per salvar-te, per lliurar-te dels llargs i trapes que et tenen parades els teus enemics, per avisar-te dels perills que corres i de com has de vèncer en aquesta lluita; perquè després de tot t'has de dar per ben entès que, en virtut de llei posada pel Senyor, cap poder no et salvarà sense tu, ni tampoc el de qui et va crear sense tu. I ara et diré que tota aquesta confabulació de tan alts poders volen donar al seu intent un cop de gràcia i han pensat aprofitar aquest temps quaresmal que és un període d'especialíssimes relacions entre el cel i la terra com si aquests dos mons fossin més acostats que en cap altre temps, i com si llurs esferes d'influència estiguessin compenetrades.

"Jo que tinc l'ofici d'Angel, que vol dir missatger i que estic dedicat a la teua tutela, he estat designat per enviar-te aquest missatge en nom de tots els membres de la dita confabulació, que vingui a ésser com un crit d'alerta que et faci alçar la mirada ací dalt, perquè ens hem adonat que vius en el teu món molt capficat per problemes de passatemps i massa oblidat del capital problema de la teua vida, molt arrapat a la vida passatgera, i més per a tu que ben aviat

l'hauràs de deixar, i massa després de l'única vida que tal nom mereix que té eterna durada."

* * *

Caram! Com parla seriosament l'Angel de la meva Guarda! Serà cosa de meditar aquests extrems: que

al cel es preocupen per la meva salvació eterna i que jo, el més interessat, me'n descuido i que aqueix negoci no arribarà a fi de bé sense mi. I jo que esperava una broma de Carnestoltes!

R. D.

De món del treball

Parla el Ministre

Contestant a un diari de Madrid el senyor Sangro ha dit que el criteri del Govern en el que es refereix als dispendis que ocasionen els Comitès Paritaris és de la màxima economia; aquest criteri prompte es farà patent en una disposició feta d'acord pels Ministeris de Treball i d'Hisenda que es publicarà aviat.

El senyor Sangro desmenteix algunes xifres exagerades referent a un Comitè Paritari de Segòvia que publica l'afudit periòdic.

Val a dir la veritat, i a censurar i a combatre els abusos dels C. P., però no val a exagerar. Massa que n'hi ha de veritables.

La qüestió del carbó

El malestar que regna a les nostres comarques carboníferes més importants, i alguns incidents registrats recentment a una d'elles, fan tornar la vista als resultats obtinguts en l'última Conferència sobre aquest afer de caràcter internacional, organitzada per la O. I. T. a Ginebra.

Com que a Anglaterra la qüestió del carbó és la principal en l'ordre econòmic, no és d'estranyar que sigui la nació del món que més l'estudiï i la tracti.

Tots els esforços del govern anglès tendeixen a posar en peu d'igualtat el treball de les mines de carbó en tots els països productors.

La potència i la tenacitat insuperables d'aquest gran poble no han obtingut, però, gran cosa en el camí dels seus propòsits, ple de dificultats. Ni la duració del treball, ni l'import dels jornals, per ara, s'han pogut igualar. Solament en la reglamentació de les condicions de la jornada s'ha avançat quelcom.

La pròxima Conferència tal volta sigui més fructuosa per a Anglaterra.

Les Caixes Rurals

Un dels assumptes que el M. del T. deuria arreglar primer és el de les Caixes Rurals, que el seu antecessor, a força de voler-les protegir, posà en vera angoixa.

Les institucions que, com aquesta de les C. R., surten de la medulla del poble, com menys les toca el Govern, millor. A pretext de proporcionar a dites Caixes més recursos, el senyor Aunós volgué arreglar-les burocràticament, per tal de dominar-les bé i transformar-les en C. R. oficials, amb les conseqüències massa ja conegudes.

Les raons del senyor Aunós prou eren bones i fins convincents, però les C. R. no es deixaren convèncer. En altre cas, a hores d'ara, qui sap on serien. Una ventada política se l'emportà. No pogué ésser pas més oportuna.

La sindicació obrera

La revifalla de la llibertat política fa revifar la sindicació obrera, però no amb l'empenta que molts esperaven. Els obrers es palpen la brusa ans de donar els seus noms a les llistes sindicals i sembla que els carnets encara els cremen els dits...

Sis anys de pau material els han engormantit bon xic. Era tan dolç un treball fins a cert punt ben pagat (fins a cert punt...) i segueixo: si tornar pensar en fer ús de drets propis de l'estament obrer és cosa natural per la deguda defensa del propi dret, caldria no tornar a pertorbar el món del treball amb aldarulls polítics, ni amb imposicions absurdes i extra-legals quan no sagnants.

Per aquest mal camí la crisi del treball que fa temps s'inicià, s'hauria intensificat fins a fer-se insuportable.

I tingui's present que, si en nacions més ben organitzades és possible atendre al sosteniment de milions d'obersers desenfainats, a Espanya...

Notícies curtes

Un Comitè Paritari circumstancial conjura a Sevilla una vaga provocada pels obrers de l'estampa litogràfica.

— Als Estats Units els comunistes abriuen els obrers sense feina contra els patrons, promovent qüestions d'ordre públic.

— Les organitzacions obreres del ram de construcció han rebutjat els nous contractes de treball, cosa que afecta a 1.300.000 treballadors del ram. Les noves negociacions seran pesades.

— Va solucionant-se per esgotament la vaga siderúrgica de Sagunto.

— El *Times Educational Supplement* publica un article fent remarcar la necessitat de modificar la legislació vigent sobre el treball dels adolescents. Proposa que els infants es lliurin al repòs després d'abandonar l'escola. Fins als catorze anys no haurien de treballar. Si no es fes treballar els infants, els obrers adults que no excel·leixen en cap ofici podrien ocupar-se en petits treballs. A Londres, posem per cas, tots els venedors de diaris són adults, perquè la llei prohibeix que en venguin els infants. En canvi hi ha més de quinze mil infants ocupats en petits treballs. És, però, per raons d'ordre moral, que cal evitar que els adolescents es lliuren a treballs impropis de la seva edat.

— El consell de ministres de Polònia ha aprovat un projecte de construcció d'habitacions obreres a bon preu, presentat per l'Institut d'assegurances socials. Les cases reuniran tota mena de condicions higièniques. Els obrers podran ocupar-les mitjançant lloguers molt limitats.

La ciutat del Cel

"La mort és un sermó més eloqüent que els sermons de les esglésies". Aquestes paraules, dites en ocasió recent, en un acte que era d'especial significació per al qui escriu aquestes ratlles; paraules dites al cementiri al davant de la sepultura on acabaven de donar hostatge a les despulles de la meua mare (que al cel sia), són paraules per a meditar. Es renova, en efecte, el sermó de la mort, i era la meua mare qui amb la seva persona el predicava. Tothom ha de pagar el tribut de la mort; a no tants és donat el benefici de la mort cristiana. A molts, bo i essent cristians i piadosos, la mort sobtada, accidental o semi-inconscient impedeix la solemnitat deguda en el traspàs d'aquest món. Una mort solemnement assistida amb tots els Sagraments i adjutoris de l'Església, amb plenitud de consciència fins al darrer instant, permetent el calmos desenrotllament del ritual del ben morir, aquest és el privilegi no pas freqüent, que per misericòrdia divina fou atorgat a la meua mare. Talment com una confirmació visible, una superior aprovació a la seva vida d'esposa, vídua i mare, terminada fou d'una manera patent sota el patrocini del Gloriós Patriarca de la Bona Mort Sant Josep, com la corona d'aquesta dona que com Santa Mònica amb Sant Agustí em sigué mare dues vegades, fent-me naixer al món i fent-me renàixer a la fe i a la virtut, fent anar pel dret camí l'adolescent orfe de pare, i fent-li tornar quan en fugia, arribant la seva oració allà on no abastava la seva potestat immediata. La paraula d'aquest sermó vivent de la mort, que sempre ve de nou, i més quan el prediquen de tant a la vora, és que la bona mort és el bé suprem de la vida; el triomf definitiu, l'òptim tresor, i la ciència més alta, i que tot daler és debades si no és per a preparar i arribar a aquest fi.

La percussió, de violència moral imprevista, malgrat que preparada, del veure expirar la mare: aquell duríssim instant en què el rellotge del cor fa un *tic* sense *tac* consecutiu, un batec sense rèplica, una espiració que no va seguida de nova aspiració. Moment fatal, de severitat indescriptible; de màquina que es para, de cinta que s'escorre, de corda que es trenca, de sentència que cau. Tota la buidor subsegüent, buidor al cor, a l'espai, en el temps i en el lloc, buidor que llavors comença i que no ha de curar-se ni d'omplir-se. Tot el ressò novell i l'aspecte estrany que prenen totes les coses, quan la veu d'un hom ja no puja a la gola sense l'espasme del sanglot. Tot això, i la tristesa enorme i densa, i aquesta caiguda general de l'esperit, que plega ales i es precipita dins de si mateix; tot aquest desfici i sensació d'universal soledat, aquesta llàstima de si mateix, que es comprèn en el terme enciclopèdic de *dolor*; tot això, experiment punyent i únic, no pot eclipsar encara un interiníssim bocí de pau, de subtilíssima joia. Aquesta joia mística i secreta dins de la compunció i el dol, no té més que un ressò, un equivalent a la terra: la joia pel naixement d'un fill. Aquesta dona que a la terra ara és morta, ara és nascuda a la ciutat del Cel.

Natalici del morir, festa cristiana; la mortalla de la terra són els bolquers del cel. Naixement triomfal, naixement veritable, naixement ja sense mort

per témer. Inauguració en la vida segura i definitiva. És lícit sens dubte imaginar que l'entrada d'un just a la ciutat del Cel ha d'ésser com és un naixement a la terra: un acte jurídic i administratiu, però infinitament amorós, on tot és ja previst i ordenat segons les lleis de l'eternal ciutadania. Ha d'ésser com l'arribada a una oficina d'àngels, on tot és a punt, com per un bateig. Un acte on tot és celestialment litúrgic. I si per cas toca a l'ànima expiar penes temporals, un ministeri d'àngels, amorós i justicier, li comunica junt amb la nova jubilar de la salvació certa, el decret adorable de la sentència penal que cal complir, decret admirable en la seva estricta i intelligent ordenació de justícia particular. Sentència que el ruix de l'aigua dels sufragis podrà abreujar, o que la indulgència plenària cancel·larà totalment, per misericordiosa facultat de l'Anyell qui esborra els pecats del món i llur memòria.

En veure la mare patint l'agonia — la claredat de cap essent garantia de la seva consciència de moridora cristiana i conformada, no li fou plangut el fibló de la tortura física — els ulls anaven al Mestre Amorós que essent Déu volgué per nosaltres aquestes terribles, però molt més refinades dolors de la natura que es debat i pledeja amb la mort. Penjat de la creu, clavat de peus i mans, martiritzat de cos i d'esperit, l'Anyell Innocent, que patí i morí sense merèixer-ho, presideix aquesta hora suprema d'un fill, i no hi ha dolor que Ell no hagi sofert i superat. Per això el Sant Crist és l'amic i el company dels moridors, i ja no hi ha família per a l'agonitzant, i perd la noció de tot el món que l'envolta, i no obstant llavis i mans cerquen el Sant Crist, el Diví Agonitzant, el Diví Morent, per exhalar tot l'ésser en els seus braços. I l'ànima que el cos va expulsant, té l'instint només que de refugiar-se en el Crist Salvador, com infant adalerat abocant-se a la falda materna.

Oh, misteri de la mort! Misteri negre com nimbe de tempesta als ulls espaordits del mundà; misteri dolç com núvol de matinada, colorat de viola, que oculta el sol naixent, als ulls del cristià. És la vida nostra d'ara, l'única que nostres sentits coneixen, amb infantesa, maturitat i senectud, amb jocs i perills, desigs i lluites i ideals, el que ha de semblar un somni pàl·lid, als qui es desvetllen en la llum veritable, en la llum indeficient.

Oh, misteri de la mort, que és el portal de la Pàtria! D'un a un els amics que hi pugen; l'un ahir, l'altre demà, avui la mare, van reconstituïnt la ciutat de la terra, però lluminosa, immortal, en la Ciutat de Déu, al Paradís. Aquest "al cel ens puguem veure", fórmula pairal del conhort, és la síntesi de l'aspiració cristiana. És el clam de la missa de difunts: "*cum sanctis tuis in aeternum*"; és el delit que corona l'himne eucarístic freturós de què ens faci Crist comensals i companys seus de taula en la ciutat dels sants:

*"tuos ibi commensales
cohaeredes et sodales
fac sanctorum civium"*

Si la ciutat, l'amistat, la família, emmotllen en la terra les millors expansions de l'esperit, gran ha d'ésser nostra esperança en veure un dia la regió suprema dels esperits victoriosos, el regne dels escollits, on la família no tindrà dolor, l'amistat no coneixerà fallida, i la ciutat serà poblada només que pels justos sense perill de pecar.

Es que no hi pensem en la ciutat del Cel, i per això patim tant a les ciutats de la terra. Quants d'amics ja hi tenim; quants de parents i d'avis! Nostre família és allà dalt, tant i més que ací baix. La vida que ells hi viuen és *més vida* que la nostra d'en terra. Allà és l'interès positiu, i aquí només la preparació. La misericòrdia divina ens deixa ésser la llavor vivent, plantada en el grumoll temporal, llavor amb intel·ligència, voluntat i llibertat. Llavor que florirà en el cel si així ho volem, o grillarà en l'infern, si és nostre gust. Cadascú de nosaltres és la crisàlida d'un àngel o d'un diable. De cadascú depèn volar per sempre entre els estels, o caure a l'etern glaç, a l'eterna presó sense amnistia.

No s'hi pensa, en la ciutat del Cel, i per això veiem intrincades i fosques les coses del voltant. Aquí és la prova, la postulació, l'exercici. Totes les lluites, dolors, persecucions i àdhuc catàstrofes es veuen clars només que hom hi projecti la llum de l'altre

món. Seixanta, setanta anys d'angoixes, què són, quin preu representen, en comparança amb el reialme etern, amb el triomf per segles infinits! La presó temporal on som nats i vivim, què significa, amb la llibertat i la victòria que a cada u de nosaltres, si som fidels, esperen rera la porta. Les portes de la mort, fosques de part endins, s'obren enfora als jardins, palaus i avingudes de la Celestial Jerusalem.

Ja s'hi passegen els qui patiren i treballaren en aquest món. *Amodo jam dicit Spiritus, ut requiescant a laboribus suis* (1). Es arribat el Diumenge, per ells; el Diumenge etern, i es retroben en la Festa els qui foren pròxims també en la feina. Talment el matí dominical, a les portes del Temple, s'apleguen riallers i descansats, vestits de gala, els companys de treball de cada dia.

...Lectors i amics. Us gosaré a demanar una oració per la meua mare, que al Cel sia. Si necessita el sufragi, per cristiana germandat. Si no el necessita, per més germandat encara; per tal que la seva ànima alliberada disposi de sufragis per a fer entrar altres ànimes més rerassagades, a la Ciutat del Cel.

R. RUCABADO

(1) Apoc. XIV, 13, *Beati mortui qui in Domino moriuntur*, etc.

LA CREIXENÇA D'UN POBLE

La Holanda econòmica

Va creixent la importància d'aquest país a Europa i actualment, a més d'ésser un centre de grans pensadors i grans artistes, és un país de gran activitat econòmica que raja dels recursos de la metròpoli i de l'extens domini colonial. La seva principal riquesa és l'agrícola. La característica de l'agricultura neerlandesa és la preponderància dels prats i les pastures, d'on ve el predomini de la cria del bestiar i de la indústria lletera.

L'aspecte del país respon a les pintures i descripcions que en tenim. Autos, trens i autocars rutllen a través d'una campinya plana com la mà. Mirant l'horitzó del cantó de la terra un hom dedueix la seva forma esfèrica igual que guaitant l'horitzó marí. Els prats són sembrats d'innombrables vaques clapes de blanc i negre. A l'hora de costum elles s'acosten a donar la seva llet que se l'emporta un carret tirat per un gos.

Amb els prats alternen els camps de blat, civada, cascalls, remolatxes i flors, solcats de dret i de través de sèquies d'aigua. Les cases, amb llurs rajoles i colors vius, apareixen totes netes. Han canviat les modes del vestir i el retallat dels cabells i de les barbes; les grosses pipes de terrissa han quedat patrimoni exclusiu d'alguns vells ociosos; les còpies de les pàgines amb llurs ales amples i llurs monyos lluent com l'aram han quedat relegats a algun reconet del país. Per tot arreu es constata la victòria de la bicicleta damunt la barqueta. Emperò el fons del quadre, la natura viva i morta, el caràcter dels homes, i les boires espesses queden tal com foren representades

en les pintures de Paul Potter i de Ruysdaël. La regió d'Harleem, trista a l'hivern, s'anima pel mes d'abril fins esdevenir una catifa de flors de mil colors. Aquest conreu de flors ocupa una extensió de més de 5.000 hectàrees. Les cabeces que s'exporten arriben a trenta milions de quilos a l'any que valen quaranta milions de florins.

Produeix anualment 85 milions de quilos de manega i formatge. La indústria de la xocolata ocupa 10.000 obrers. Les fàbriques d'articles de cotó són un centenar amb un milió de fusos, 50.000 telers i 40.000 obrers. La indústria dels diamants a Amsterdam és netament nacional. Hi ha dedicats a ella 300 tallers i 8.000 màquines de tallar. Es també característica la indústria de preparació del sulfat de quina que té per primera matèria la quinquina de Java. D'any en any es va desplegant la construcció d'aeroplans, locomotrius, dragues, excavadores, grues flotants, vaixells-sisternes, etc. Ha arribat a gran esplendor la fabricació de làmpares elèctriques. A Limbourg, a la ribera drete del Mosa, hi ha mines de carbó de pedra i alts-forns. Prospera la fabricació de seda artificial.

La característica del país neerlandès (Holanda, Països Baixos) és un enriquiment general i continuat. La necessitat d'emprèstits interiors va de baixa, la situació del tresor millora incessantment, el deute flotant ha desaparegut, el deute consolidat minva i de consegüent les grans possibilitats financeres del país prenen part en les empreses industrials nacionals i estrangeres i en les immenses iniciatives que fan créixer la riquesa del país.

Records d'un viatge a Tunis

I

L'ARRIBADA

La nostra sorpresa ha estat gran. El *Neptúnia*, vaixell de 14.000 tones, ha fondejat a dues milles d'un petit port anomenat: La Goletta. Per diverses raons, i potser per la principalíssima de no haver-nos convençut l'organització de l'excursió a Palermo, hem decidit fer-la pel nostre compte. Encara una de les gasolineres de què disposa el vapor no havia atracat al costat de l'escala, nosaltres ja hi érem.

No cal, però, dir que no hem estat els primers, puix per tot allà on hi hagi alemanys, ja se sap, ells s'afanyen, sense pensar-hi gaire, a ocupar el lloc preferent, i més si aquest es pot guanyar a empentes i amb els colzes.

Quan estàvem molt ben col·locats, el director de les excursions ens ha fet un petit, encara que enèrgic, discurs des de dalt del *Neptúnia*. Cinc o sis passatgers han tornat a pujar. Hem preguntat a un mariner què havia dit aquell senyor, i ens ha respost: que primer havien de desembarcar els que anaven amb l'excursió colectiva.

No tot són inconvenients en el no saber idiomes; també ha d'haver-hi alguns avantatges, i, en aquesta ocasió, el no parlar ni entendre l'alemany ha fet que no ens poguéssim i poguéssim desembarcar en l'escullera d'un port estrany, antipàtic i atapeït de boies. Nosaltres que havíem fruit una temperatura un bon xic fresqueta tots aquests dies, trobem que el sol és força calent, encara que el tempera una forta brisa, que no sabem si és de garbí o de llevant perquè la nostra testa ha perdut la brúixola.

Si el fondejar a uns quatre quilòmetres ha estat per a nosaltres cosa força desagradable, imagineu-vos què seria l'assabentar-nos, en posar peu a terra, que hi havia vaga de tota mena de carruatges.

Vaja, ja hem arribat a la Moreria; no ens ha passat pas com a Tartarí que, en desembarcar a Alger, no va veure ni un moro, com no fos la seva mateixa figura en aturar-se davant de l'escaparata d'una botiga. Nosaltres tenim més sort, puix a més dels autèntics que venen articles de cuir, ventalls, cistells i babutxes brodades, ens envaeixen una plaga d'homes cofats amb fes vermell, que s'ofereixen a desxifrar-nos els misteris "de la Blanca i la ben guardada" pel preu de cent francs solament, encara que la tarifa en marquí vint de més.

Vaja, ja som a l'Orient!

Entenem-nos, jo més aviat diria l'occident; però es veu que totes les terres on per capell la gent porti fes i turbant, han de marcar la sortida del sol; seguint aquest criteri haurem d'incloure Constantí-noble entre les ciutats on el sol va a dormir.

Aquelles indumentàries exòtiques m'han fet molt poca impressió. El record de Beirut i Jerusalem és massa viu encara perquè m'extasii d'avant d'aquestes figuretes de pessebre que semblen fetes amb motllo.

Un amable policia ens acompanya a cercar el tren elèctric; la distància és petita: uns dos cents metres;

i el paisatge consisteix en una fàbrica que construeixen i, després, aigua, molta aigua per tots cantons, puix la via del tren sembla tirada damunt d'una llengua de terra d'onze quilòmetres.

Mentre ens passegem amunt i avall de l'andana, no sabem si agrair més el vent que tempera el sol, o aquest que caldeja l'altre, tenim un surt acompanyat d'una colla de crits d'esglai esgarrifosos.

El tramvia té per trolley un altre rail i, al punt d'anar a creuar la via uns passatgers que ho desconeixien, passen i ens fan passar un pànic amb lletra majúscula.

Val a dir-ho, no hi ha absolutament cap senyal ni cap rètol que indiqui el perill.

Després d'una hora de passeig forçat, arriba el tren atapeït de turcs, moros, i mores tapades de cara amb una combinació de dos mocadors negres que no més deixen una petita esclatxa per no privar del tot la visió. A dintre del vagó la calor fa de les seves, no vol dir res que totes les finestres siguin obertes.

El tren arrenca; sembla talment que passi la maroma, puix tenim aigua als dos costats. A la part esquerra uns pals, que fan de boia, indiquen als vapors petits el camí precís que han de seguir. En mig de la llacuna s'aixequen les parets d'una fortificació espanyola. Perdem de vista el mar, passem per un passeig magnífic, i el Foronda africà s'atura.

Ja som a Tunis.

Molt bé, però on anirem amb aquesta calor, que sembla que ploguin brases?

Una de les èpoques de què guardo millor record fou la dels dos anys que vaig passar a la casa X. de cap de propaganda. En sortir-ne les nostres relacions han continuat amb una gran cordialitat, i, per això, no et farà res d'estrany, amic lector, que jo, per precaució, portés una carta per a l'agent de la capital de la Tunísia.

En el nostre cas, la qüestió era trobar la casa. No ens fou pas gaire difícil. Però es veu que aquell matí ens havíem aixecat pel cantó esquerre, ja que justament feia molt pocs dies que s'havien canviat, i el porter, encara que ens indicà el carrer del nou domicili, ignorava el número.

Vàrem tornar enrera i, carregats amb les màquines fotogràfiques i els abrics gruixuts (fixa't bé, lector, els abrics gruixuts sota una calda de juliol), camina que caminaràs aprofitant les hipotètiques ombres d'unes acàcies, pel bulevard de Jules Ferry. Pregunta a l'un, pregunta a l'altre, i al cap d'una horeta curta trobarem el nostre port de refugi.

No us vull parlar pas de l'acollida que ens feren; potser ho pendries per un excés de vanitat; sols et diré que, rebentats com estàvem, una bona butaca en una habitació ben orejada, fou per nosaltres una cosa que no podíem somniar. Ens acompanyaren a un bon hotel i al cap de mitja hora compareixia el subdirector M. Vollmer amb un magnífic cotxe i es prestava a fer-nos de cicerone, per la ciutat, "qui se regarda entre ses trois lacs comme un visage d'or entre trois miroirs d'argent".

V. COMA I SOLEY

Abaratiment de la vida

Article de primera necessitat

L'Exposició de luminotècnia disposada esplèndidament a la part superior del Palau de l'Art Tèxtil, constitueix una de les exhibicions monogràfiques més interessants del gran Certamen de Montjuïc.

Segons els anuncis publicats, dels quals ens volem fer eco, aquesta manifestació portada a cap amb un objectiu exclusivament cultural, i educatiu per l'Associació Espanyola de Luminotècnia, tendeix a divulgar a Espanya els mètodes científics conduents a una millor i més adequada utilització de la llum en totes manifestacions de la vida moderna.

"Sense cap exageració es pot dir que aquesta exhibició és una de les més prodigioses de l'actual Certamen.

"En ella apareixen exposats els progressos que en els diversos segles ha realitzat l'home en la conquesta i aplicació de la llum, axí com els meravellosos resultats que és impossible obtenir en l'ús nacional de l'esmentat element.

"Les demostracions agrupades en aquesta Exposició i que comprenen des de la il·luminació d'interiors de pisos i botigues fins a la dels carrers i avingudes, tendeixen principalment a un objectiu: a evidenciar els avantatges de l'absència de tot enlluernament.

"Presta especial relleu aquesta secció científica que, distribuïda en diversos salons, serveix de complement de les altres seccions de luminotècnia. En la secció esmentada es troben exposats els aparells demostratius dels principis de la tècnica de la llum per a la formació d'ombres, rapidesa de la percepció, intensificació dels colors, plasticitat dels objectes, harmonia de masses, efectes artístics, i, en fi, multitud de resultats d'una evident utilitat en la indústria, en el comerç i en totes les esferes de la vida civil on la llum exerceix un paper considerable.

"Aquesta Exposició que és el primer acte de la intensa campanya que ha de portar a cap en el nostre país una admirable síntesi de la Història de la llum i és verament una de les manifestacions més reeixides d'aquest Certamen."

No diran els promotors d'aquesta interessant Exposició de la Llum que, per la nostra part, no els ajudem a l'èxit de l'empresa, però consti que ens hi volem cobrar la comissió de propaganda.

Nosaltres volem aprofitar aquesta avinentesa per a veure si els homes ardits que porten a bon fi aquesta obra de propaganda volen completar-la treballant perquè s'abaixin els preus dels principals elements de la llum: electricitat, gas i petroli.

Què en treurem d'assabentar-nos bé dels prodigis de la llum que se'ns demostren i se'ns posen bellament de manifest i les utilitats pràctiques que en podem treure, si estem pagant l'electricitat pel servei de les nostres llars a 75 cèntims, mentre que la destinada a les fàbriques, v. g., sols es paga a uns vuit cèntims?

Quelcom semblant passa amb el gas. Encara es paguen els preus de quan el carbó es pagava tres vegades més.

I no parlem del petroli, que mentre aquí ha pujat de 2'85 a 3'25 pessetes, arreu del món ha baixat

perquè aquest article sobreabunda cada vegada més.

Barcelona paga la llum i la calefacció com cap altra ciutat de la seva importància i a preus exageradíssims que formen pel consum una barrera prohibicionista sols superable ruïnosa.

Concretant-nos a l'electricitat preguntem:

Si es pot donar a 8 cèntims per a força motriu, per què es té de fer pagar a 75 pel servei de la llar? Què és més important: la llar o la fàbrica.

El dia que el poble es vagi informant i capacitant d'aquests monstruosos abusos què dirà de qui els cometa i què de qui els permet?

Molt bé que es facin Exposicions com aquesta que CATALUNYA SOCIAL es complau a anunciar i si a Déu plau visitarà, però pel mateix èxit del Certamen i perquè els seus efectes i les seves conseqüències siguin millors i més profitosos per als mateixos empresaris de la llum, procuri's abaratir-la tant com sigui possible.

Els homes de negoci saben bé que tant es pot guanyar amb un consum car, però reduït, com si és barat però ampliat.

Les autoritats també haurien de posar mà en aquests abusos, i no permetre'ls més, no sols per a complir amb el seu deure com a promotors del bé dels seus conciutadans, sinó pel mateix bon nom de Barcelona. — S.

ESDEVENIMENT EDITORIAL

Acaba de sortir:

EL NOU TESTAMENT

en dos elegantíssims volums. Text de la Vulgata Clementina. Versió i notes per la Comissió tècnica de l'"Obra del Sant Evangelí", de FOMENT DE PIETAT.

El primer volum, que conté Els quatre Evangelis i Fets dels Apòstols, consta de més de mil planes; el segon, que conté Les Cartes de Sant Pau, Les Cartes Catòliques i l'Apocalipsi, en té més de vuit centes. Impressió nitidíssima, format elegant, paper indià, notes abundants i selectes, mapes a cinc tintes.

Llibre indispensable a tos els fidels.

Es venen els dos volums per separat, i també el llatí sol o el català sol en un volum sumament manual. Així, tothom pot tenir, TOT EL NOU TESTAMENT, si vol, en un sol volum. El preu de cada volum per separat és de 8'50 ptes. El d'un sol volum, contenint tot el Nou Testament, és de 11 pessetes el llatí i 9 el català. Tots aquests volums es venen enquadernats en finíssim pegamoid imitació xagrí. Enquadernacions més luxoses a distints preus.

Fantasies josefines

IV

DEIXEU MORIR VOSTRE SERVENT EN PAU!

La vida de Simeó venia a ésser com una vida su-praterrenal. Ja no remena escrits ni fa càbales. On trobaria tan bona llum com la que el Sant Esperit li dóna cada dia més resplendent? Hores i hores es passa a un recó del temple de Jerusalem recitant els salms que té clavats a la memòria i les paraules que se li fonen als llavis més que paraules li semblen coses, i els seus enraonaments se li presenten com intuïcions. I en elles veu Déu que envia el seu Fill i una Verge puríssima que el pren en els seus braços com una mare el seu infant, i l'escalfa i li dóna mamar i el fa viure. I riuades de gràcia surten d'aquell infant i són repartides entre totes les nacions de la terra. I Jerusalem qui sap si farà el que ha fet amb els profetes i es girarà d'esquena al seu Rei, a la seva Glòria i trobarà la seva ruïna en Ell que ha vingut per a resurrecció de tots i, essent Ell la pura Veritat, vindrà a mostrar-se com un senyal de contradicció i el seu nom serà com l'estendard d'èpiques lluites... *Jerusalem, Jerusalem, gira't de cara al Senyor Déu teu...* Ell, Simeó, no veurà totes aquestes coses; però veurà el Redemptor que tant havien desitjat els patriarques d'Adam ençà i tots els justos d'Israel.

Aquests pensaments, més bé diríem aquestes visions, el tenien en un estat d'èxtasi continuat. Trepitjava la terra d'una manera com si no la toqués, guaitava sense veure res i escoltava sense sentir les paraules que li deien. El seu cos i els seus nirvis eren víctima de la seva ànima vident. Només vivia per a retenir l'ànima pocs dies. Tot el cos li tremolava com si el seu enrunament fos a punt d'arribar i la pell de la cara i de les mans, arrugada com la d'una fruita seca, era ensems blanca, transparent i fina com el tel d'una panotxa.

Quan Josep i Maria estigueren a Jerusalem de pas per a Betlem amb el pensament d'empadronar-se, no hi feren estada més que pocs minuts. Portaven pressa per arribar a Betlem. Devien pensar que en retornar a Natzaret ja tindrien ocasió de visitar i consolar Simeó, el bon vellet amic de Josep d'anys ençà. Jacob, el pare de Josep, ja feia una setmana d'anys que s'havia adormit amb els seus pares.

I era precisament per aquest temps que començaren a córrer per Jerusalem les veus d'haver nascut a Betlem un infant amb senyals extraordinàries. No fou cosa difícil saber d'on havien eixit. Les havien portades els mercaders que tenien les seves parades prop del temple i proveïren d'anyells per als sacrificis. Ells les havien tretes dels pastors. Simeó a l'entrada i sortida del temple interrogava amb esperit delirant, però les notícies havien passat per tantes boques que les veus que sentia als uns contradeïen les que sentia a uns altres. Tot plegat més aviat semblava un embolic que una veritat; però això no era obstacle de què a Simeó li bategués el cor cada dia amb més violència amb el pressentiment de què s'acostava l'hora.

Un dia, a la caiguda del sol, a la sortida del temple veié venir en contradirecció el més vell dels pas-

tors que havia tingut a Sochot. El seu nom Abiud. Caminava precipitadament com home que té alguna cosa per dir.

Abiud; tu em diràs alguna cosa de tot això que es conta per Betlem. Són falòrnies? Són coses verídiques? Parla, Abiud, parla. Ja res més em té cap interès en el món.

— Oh, senyor meu Simeó! Seria una cosa grossa! Porteu-me a casa vostra i parlarem i vós amb la vostra prudència sospesareu el valor dels testimonis i fareu el vostre judici i el meu també que jo mateix no sé què haig de creure.

— Anem, doncs, anem.. Ara, aquí, ja hi som. Seu al pedris de la vora del foc... Parla, Abiud, parla.

— Senyor! Jo sóc vostre servent i no altra cosa que un pobre pastor que no sap parlar. A mi les remors que corren no em deien res. Que si Her, que si Manahem; que un vos ho conta així i un altre de diferent manera i no en traieu l'aigua clara fins que aneu a beure a la mateixa font. Manahem! Doncs digueu a Manahem que vingui. I Manahem vingué i em va contar els fets que ell va veure amb els seus propis ulls. Manahem i altres pastors companys d'ell pasturaven les ovelles per les serralades d'Etam i de Phogor. Ja fa d'això més de cinc setmanes. I conta que aquella nit la passaren al ras i s'estaven escalfant fent rotllo al voltant de la foguera, quan com una mena de llamp obrí la volta del cel sens que es tornés a cloure. Quedaren tots enlluernats per a veure res de la terra, però el que veien eren com unes processons d'àngels que volaven cel avall i cantaven cançons i tocaven músiques, mentre ells estaven guaitant i escoltant bocabadats i temerosos pensant en què pararia tot aquell espectacle. Fou llavors que un Angel els digué: *No temeu: veus aquí que us anuncia una cosa que serà de gran goig per a tot el poble. Avui ha nascut per a vosaltres en la ciutat de David el Salvador...* (1).

— Qui dius? el Salvador? el Crist Senyor? Hi anaren? El veieren?

— Escolteu, senyor meu; no em feu alterar la relació. I els va dir també; *Aquest serà per a vosaltres el senyal: trobareu l'infant faixat amb bolquers i posat en una menjadora* (2).

— De pressa, Abiud. Noms, noms. Els pares qui són?

— Deixeu-me dir primer que anaren on l'Angel els havia dit i entre ells el pastor Manahem i trobaren el nen posat a la menjadora i els seus pares que havien per nom Josep i Maria.

— Josep? Si el cor fa més de dues setmanes d'anys que m'ho diu. Corre, Abiud. Busca'm una mula ben ensellada. Demà a la primera claror tu m'acompanyaràs a Betlem i tots dos el veurem, Déu meu, tots dos, i després morir, Abiud, morir allí mateix als seus peus.

— Jo compliré el vostre desig.

— Abiud! Demà veuré el Salvador. Fa més de catorze anys que l'espero, i no sé quants que em cremo de desig i només m'aguanta l'esperança. Demà! Jo no atino ni sé el que em faig. Tu prepara totes les coses, provisions, mantes... Demà a punta de dia a la primera claror...

Simeó estava a punt d'esclatar. Les emocions li

tragueren els sentits i els seus domèstics ajudats per Abiud el portaren al llit. La seva cara tenia una expressió beatífica i només es veia que vivia pel bleix suauíssim que sortia per la seva boca i pel somriure que de tant en tant li voltava els llavis. Un hom diria que algú li parlava a l'orella paraules encisadores.

* * *

L'endemà a la primera claror Simeó cridà Abiud. S'havia repensat. No aniria a Betlem. El seu posat era fervorós i tranquil. Estava segur que no esperava en va. Quan el sol hagué ja ben sortit es dirigí al temple i s'aturà en el vestíbul i s'assegué a les grades. De Betlem a Jerusalem hi han tres hores de caminar; potser encara tardarien mitja hora els que ell esperava. De sobte una aurèola de claror li fixà la vista a una entrada de la plaça. Era Ell! Sentí com una atracció irresistible, les seves cames es reberen i es llençà vers Ell amb els braços estesos. Maria li posà en ells l'infant i prenent-lo Simeó i besant-li les manetes va exclamar transportat per l'Esperit Sant:

Ara, Senyor, deixeu morir vostre servent en pau segons vostra santa paraula. Perquè mos ulls han vist vostra salut que heu posada a la faç de tots els pobles. Llum per revelar-se a les nacions i per a glòria del vostre poble d'Israel (3).

I quan tornava l'infant a la seva mare, tingué per a aquesta com una mirada de compassió:

Vet aquí que aquest infant ha estat posat al món per a ruïna i resurrecció de molts en Israel, com un senyal de contradicció: i a tu mateixa una espasa et travessarà l'ànima... (4)

I després abraça Josep i volgué parlar-li, mes la memòria de totes les coses passades li ennuegà la veu i féu resoldre en pluja de llàgrimes tota aquella tempestat d'emocions.

Dies més tard quan els Màgics d'Orient entraren a Jerusalem el cadàver de Simeó era ja sepultat en un roquissar dels voltants de Jerusalem.

JAUME RAVENTÓS

(1) Luc. 2, 10 i 11.

(2) Luc. 2, 12.

(3) Luc. 2, 29-32.

(4) Luc. 2, 34 i 35.

Revista de Revistes

LA CROIX, 21 gener 1930, *La decadència del protestantisme americà*. C. A. (Extractat). Les estadístiques protestants acusen un creixement continu en els individus de les diverses sectes amb tot i els gecs dels pastors per la indiferència de les seves ovelles. Una enquesta feta pels mateixos protestants ha donat els números següents: De 200.000 esglésies evangèliques que hi ha als Estats Units 60.000 són *mortes*, o sigui que no han fet cap guany en un any. D'aquestes set o vuit són completament abandonades i a pic d'enrunar-se.

No és per manca de recursos que han estat abandonats tants milers de temples. Les sectes reunides són més riques que Rockefeller o Henry Ford. L'any 1928 han recollit i gastat 600 milions de dòlars només que en els Estats Units. Els autors de l'enquesta atribueixen aquesta esterilitat espiritual a l'afició excessiva al cinema, al teatre, a la ràdio, a l'automobilisme i a les altres formes de diversions i esports. Això val tant com confessar la poca atracció que la religió protestant exerceix damunt els seus adherents.

No hi tenen també alguna responsabilitat els pastors? Ells parlen de tot menys de Déu i les ànimes sinceres se'n van decepcionades. El lema dels sermons protestants sol ésser història, literatura, política, sociologia, nepocis; rares vegades combaten la immoralitat ni la ruptura legal del matrimoni.

En 1928 hi va haver 1.182.497 matrimonis contra 1.201.053 en 1927. Els divorcis han augmentat un dos per cent, arribant a la xifra de 195.939. En 1887 hi hagué un divorci per cada 17 matrimonis, en 1906 un per cada 12, en 1928 un per cada 6. I encara els pastors protestants fomenten aquesta immoralitat.

L'enquesta imparcial feta per la *Men's Christian Church League*, organització protestant, ha descobert

que el milió de nous adherits que es vanen d'haver conquerit les esglésies evangèliques en 1928 són infants de pares descreguts i adults que havent canviat de secta han estat comptats dues o més vegades pels que han fet el recompte. Molts protestants quan s'installen en un lloc donen el nom a la secta que està més de moda sens atendre a les seves doctrines. Tal hi ha que ahir era metodista i avui és presbiterià i demà episcopalista i totes aquestes sectes el tenen per seu en el cens corresponent. Demés per ésser lògiques, les sectes protestants no haurien d'incloure en llurs cens els infants, ja que un protestant no acostuma a determinar la seva filiació religiosa fins que és major d'edat, ocasió en la qual tria sovint una secta diferent de la dels pares o bé no en tria cap. Ben divers és el cas dels catòlics, els fills dels quals són batejats, confirmats i educats en el catolicisme que rares vegades abandonen. Aquesta circumstància ens dona dret a considerar-los com membres efectius de la nostra Església i no tenen cap raó els protestants de rebaixar-los de les nostres estadístiques.

Ara mateix està fent una altra enquesta el *Council of Church Development*, organització protestant. El secretari general d'ella, M. Brason, declara que les sectes han perdut tot atractiu pels seus adherents perquè no els proporcionen cap profit tangible ni cap programa de reformes plaents. Segons ell les esglésies evangèliques no responen a les necessitats dels temps actuals. Aquest senyor sembla que mira les religions com si tinguessin per objecte no el portar a Déu sinó proporcionar satisfaccions i utilitats. Per això proposa com remei un nou programa d'estudis i d'activitats socials, conferències, enquestes, etc. Tant és cert que palpen en les tenebres i perden el temps cercant la pedra filosofal, cosa incompatible amb la religió.

LA CITÉ CHRÉTIENNE, 20 gener 1930. *El fracàs del comunisme. Jos. Arendt S. J.* (Extractat). Les manifestacions de la crisi del comunisme es multipliquen. La seva impotència en els parlaments europeus és evident. A Bèlgica no tenen sinó un diputat i no és més brillant la seva situació en els països veïns. La seva ofensiva en el Congrés de les *Trade Unions* angleses va fracassar. La manifestació internacional de l'1 d'agost va ésser ridícula i els moviments del dia 1 de maig que a Berlín van ésser violentament reprimits, van ésser ofegats sens soroll a París. La premsa comunista, amb tot i les subvencions moscovites, experimenta dificultats financeres insuperables. Els partits comunistes no han pogut resistir la reacció que els ha escombrat a Itàlia, Baviera, Hongria i Xina. Els soviets de Rússia no poden resoldre el problema industrial a pesar dels seus procediments "capitalistes". Les lluites intestines divideixen el comunisme. Els grans doctors, companys i deixebles de Lenin, estan ara exclosos del partit bolxevic. L'amo de Rússia és un home mancat de cultura: Stalin, que tot just tolera el professor Varga. La literatura comunista és reduïda a escriptors i escrits de tercer ordre.

Una de les causes del fracàs, és la feblesa de la seva posició teòrica. El fonament de la doctrina comunista és que l'evolució fatal del règim capitalista ha arribat a l'etapa que precedeix la revolució proletària. Aquesta proposició és insostenible. També es fonamenta en la base instable del materialisme històric. Observacions incompletes, conclusions precipitades, principis falsos: tot això són coses poc a propòsit per a atraure els intel·lectuals.

Hi ha també causes morals d'aquest fracàs. La primera és la diferència de mentalitat entre els dirigents russos i els revolucionaris occidentals. El règim de sospites, espionatge, delacions i tirania que suporta el poble rus desplaça als obrers occidentals. Una altra causa moral de la reculada comunista és el bon sentit dels obrers europeus que es donen compte del menyspreu que els caps comunistes senten pels seus deixebles.

El progrés del comunisme només és possible si les multituds estan convençudes de què la catàstrofe final del capitalisme està a punt d'arribar. Hi ha pocs homes tan innocents que creguin tal cosa. Els mateixos comunistes confessen que el règim capitalista dona proves de solidesa, que ens trobem en un període d'estabilitat del capitalisme i s'esforcen a demostrar que les contradiccions internes del capitalisme imperialista provocaran dins de poc temps noves guerres que han de tenir per terme la revolució proletària universal. Aquests arguments no convencen les masses populars. Els obrers organitzats en sindicats, relligats a llurs obres econòmiques, a llurs cooperatives i a llurs banques no toleren que els il·luminats comprometin les institucions creades amb tant d'esforç. Per altra banda els governs coneixen prou bé la debilitat del comunisme. Segons la darrera estadística publicada per *La Correspondance Internationale* dels dies 17, 21, 22 i 30 d'agost, els partits comunistes no compten sinó amb 125.000 afiliats a Alemanya, 81.000 a Txecoslovàquia, 46.000 a França, 10.000 als Estats Units, 4.000 a Anglaterra.

No per això hem de negar el perill comunista. Al costat de capitosts poc escrupolosos pagats per Moscou i que també es deixarien comprar per la policia i per les organitzacions patronals, hi ha milers de joves fogosos i generosos corpesos d'un ideal de fraternitat revolucionària, decidits a sacrificar-se per la seva causa i contra les injustícies socials. Aquests, d'incompleta formació intel·lectual, accepten cegament les teories dels pseudosavis i emprenen una propaganda revolucionària exposant-se desinteressadament a mil contratemps. D'aquests potser n'hi ha 20.000 a Alemanya, 10.000 a França i 1.000 a Bèlgica. Alguns d'ells pel lloc que ocupen poden causar perturbacions als serveis públics.

Les principals precaucions que s'han de pendre són:

1.ª Donar-se un bon govern enèrgic i just que es preocupi de millorar les classes treballadores.

2.ª Afavorir l'educació religiosa, moral i professional de la joventut obrera, instruir-la, organitzar-la i ensenyar-la a estalviar.

3.ª Desenvolupar les organitzacions obreres i incorporar-les a les organitzacions professionals de manera que s'interessin a la prosperitat moral i econòmica del seu país i de tot el món.

Noticiari

Espanya

L'"Institut Agrícola Català de Sant Isidre Llauredor", en la seva última junta general, acordà contestar a les consultes rebudes respecte de la formació de partits nacionals agraris que no convenia constituir-ne cap.

— S'estan pagant els sinistres per pedregades als pagesos assegurats d'elles en les Caixes d'Assegurances Mútues establertes en el I. A. C. S. I. L.

— Editat per la Casa Rudolf Mosse Ibèrica, S. A. hem rebut un voluminós i ben editat *Catàleg* amb els preus de publicitat de tots els periòdics i revistes de la Península. És molt útil i curiós ensems. Agraïm la deferència.

— Del 14 al 23 de maig pròxim es celebrarà un Concurs nacional de ramaderia, indústries rurals i maquinària agrícola, a Madrid.

— Alguns professors de la Universitat de Madrid que tenien compromeses conferències científiques a l'Associació d'Estudiants Catòlics, se'n han desdit sense més ni més.

Es creu que han tingut d'obeir a imposicions sectàries, tan lliures que volen ésser!

— La Confederació Nacional Catòlico-Agrària ha celebrat la seva Assemblea estatutària amb nombrosa assistència de representants de tots els indrets d'Espanya. Totes les qüestions s'han tractat bé i amistosament, regnant-hi un ambient d'harmonia, i de confiança en l'esdevenidor de la magna institució catòlica.

Comentaris

La qüestió del blat

Alguns diuen que els catalans sabem molt de fer valdre, i àdhuc prevaldre, tota cosa nostra; però no diguem res de si en saben els nostres germans de Castella!

La qüestió del blat està sempre damunt la taula gràcies a ésser Castella el "granero del mundo", encara que, a dir veritat, d'aquest honorable ofici ja fa molts anys que els en rellevaren Rússia i, més ençà, els Estats Units i d'altres regions del món. Avui, Castella, ni tan sols pot dir-se "granero" d'Espanya.

Però la veritat és que a Castella no s'hi fa quasi res més que blat. I com sigui que els productors de blat castellans s'han acostumat a un paternalisme politico-econòmic que els dispensa de rumiar gaire per millorar el seu negoci i els defensa de tota baixa de preus que els pugui afectar massa, quan arriba, encara que de lluny, un d'aquests casos, ja posen el crit al cel — o almenys a la lluna de Madrid — demanant i exigint protecció i emparament, com si es tractés de menors d'edat, incapacitats o bé d'éssers privilegiats, per drets de natura, en la fauna agrícola.

Permetin-nos els nostres germans de Castella que els parlem així perquè, per aquest camí, que tan bé desarreglà, a més, la passada dictadura, faran cap a un carreró sense sortida, si és que ja no hi han arribat.

El món ha donat moltes voltes en pocs anys, i el blat ja no és ara el producte superior, quasi sagrat, de l'agricultura. Altres fruits el van substituïnt en el cultiu dels pobles quan els fets demostrin que ja no és gaire productiu o està amenaçat per la concurrència exòtica. Es aquest, tal volta, el cas de nostra estimada Castella?

Altrament, creiem del cas que deixi de parlar-se i de queixar-se de les importacions de blat estranger, perquè l'arancel i el canvi fan del tot impossible aquest negoci, i fins és absurd el dir-ne res. Saben, parlant d'altre, els bons conreadors de blat protegits, a quin preu menjariem el pa a Espanya si no fossin les barreres indicades?

El que urgeix és que ens deixem de taxes i destorbs oficials, i que la llei bàsica de l'oferta i la demanda regeixi el curs d'aquest bàsic afer social-econòmic.

Qüestions resoltes

La qüestió del trasllat del cor de la catedral de Granada al seu presbiteri, que tants d'aldarulls, diguem-ne artístics, ha produït, o suscitat, pot donar-se per resolta.

Segons una Carta-Pastoral de l'Emm. Cardenal Casanova, arquebisbe de Granada, la pròxima vigília de l'Anunciació tindrà lloc la inauguració solemne del cor presbiteral, que amb tant de daler esperen els bons granadins veure acabat.

L'esmentat document, modèlic en tots sentits, fa ràpida història del procés de les obres del cor i dels incidents que al seu entorn es produïren insensatament (aquest qualificatiu consti que és nostre), com també s'ocupa breument de la seva feliç terminació.

El venerable Cardenal Casanova sabé en tot mo-

ment, en l'agitats curs d'aquesta gran empresa, defensar, noblement i serena, els drets sagrats de l'Església i els furs de l'art, que han resultat intangibles, i àdhuc, evidentment, millorats.

A més d'aquesta qüestió podem donar també per resolta una altra en certa manera pariona: la del Patrimoni artístic eclesiàstic, que uns quants periòdics sectaris i una Reial Acadèmia, desorientada almenys, volgueren convertir en patrimoni nacional — Déu sap per què — pel fet de radicar a Espanya, el qual l'Església vindicà enèrgicament i incontestable, en un Document magnífic firmat, a Toledo, per tot l'Episcopat espanyol el dia 28 de novembre de l'any 1929.

Mossèn Riber a "El Debate"

Ja donarem compte de l'entrada de Mossèn Llorenç a l'Acadèmia de la Llengua.

I avui hem de noticiar-ne l'entrada en el rengle dels col·laboradors de El Debate.

No cal dir amb quina satisfacció donem compte de què el poeta mallorquí col·labori en un diari catòlic.

El que no entenem, però, és que en fer el diari madrileny la presentació de l'erudit escriptor repetixi per dos cops que Mossèn Llorenç escriu admirablement en llengua "dialectal".

Llengua dialectal. Vol dir dialecte?

I el català, de quina llengua és dialecte, demanem a El Debate?

En El Imparcial o en l'A B C no ens hauria estranyat ni tan solament dolgut aquesta afirmació.

Ara que en El Debate no l'esperàvem pas, certament.

Ràdio-Barcelona i Mossèn Lluís Pla

Les conferències litúrgiques que el nostre volgut col·laborador Mossèn Pla dona tots els diumenges a Ràdio-Barcelona tenen molt èxit.

En llenguatge clar, conceptes senzills, hi són vulgaritzats els temes més interessants de la nostra religió.

L'única cosa que senten els ràdio-escollants és la poca durada de la conferència dominical.

També plauria molt essent de gran utilitat el que les conferències es donessin sobre la significació de la festa respectiva, i els diumenges sobre temes de l'Evangeli o l'Epístola.

Es un desig que Mossèn Pla potser podria atendre fàcilment.

OBRA INTERESSANT

Vida de St. Joan Bta. Vianney
(Rector d'Ars)

per

J. CIVERA I SORMANI

La setmana vinent es posarà a la venda

Preu: 2 pessetes

Llibres nous

"L'abella d'or". Folk-lore, aforismes, contes, Catalunya pintoresca. — Barcelona, 1930.

A Catalunya es publiquen molts Calendaris i Almanacs, però no n'hi ha cap que pugui comparar-se a *L'abella d'or*. Trobeu consignats els fets més interessants de l'any i tots els articles i gravats que conté són verament exquisits.

Els mesos de l'any són encapçalats amb un dibuix simbòlic.

Fullejant *L'abella d'or* un hom recorda els fets més importants que han anat descabdellant-se durant l'any.

Conté el retrat dels catalans de més relleu que ens ha arrabassat la mort, i una petita biografia de cada un d'ells. No solament s'ocupa dels artistes i escriptors morts, sinó també dels vivents que durant l'any s'han singularitzat. Les dones incorporades al nostre moviment cultural no han estat tampoc oblidades.

Els articles són signats per escriptors competents. Tot el llibre té un sabor barceloní que el fa molt agradable i interessant.

En fullejar-lo, un hom endevina de seguida que ha estat confeccionat per un escriptor expert, que ha sabut donar a la publicació un gran interès.

Un calendari tan exquisit i interessant, hauria d'ésser adquirit per totes les persones de bon gust que sempre estan disposades a divulgar les obres que han estat fetes amb dignitat artística i literària.

"Barcelona Isabelina y Revolucionaria", per Artur Masriera. Episodis, anècdotes, records i documents. — Editorial Poliglota. Barcelona.

Ha estat una idea molt encertada aplegar en un llibre els articles que En Masriera va escriure per a *La Vanguardia*. Són tan interessants que els han reproduït molts diaris d'Espanya i de l'estranger.

Generalment hom sap els fets de més relleu del segle XVI i no sap el que va passar cinquanta anys enrera. Les històries dels nostres centres docents, donen una gran importància als fets d'èpoques reculades i no diuen res dels fets contemporanis. Els nostres infants no saben un borrall de les lluites polítiques del segle passat.

La majoria dels que escriuen llibres d'història, no fan treball d'investigació, sinó que es concreten a repetir el mateix que han dit altres historiadors. Com que són pocs els que s'han ocupat dels fets històrics esdevinguts en temps d'Isabel II, en les històries modernes no hi són consignats.

El senyor Masriera, no ens parla d'èpoques que es perden enllà de la història, sinó d'una època interessantíssima que fou viscuda pels nostres avis. Com que el llibre conté moltes anècdotes, es llegeix sense cap mica d'esforç. La història esdevé àrida si l'historiador no sap explicar els fets amb amenitat. Aquest és el mèrit cabdal de l'obra del senyor Masriera: sap ensenyar delectant.

En temps d'Isabel II, varen passar fets d'un gran interès polític. Aquells fets no han estat alligondors, perquè alguns d'ells s'han repetit, però cal que siguin coneguts i divulgats perquè hom vegi

els estralls que causen al país els pronunciaments i les lluites polítiques intestines.

El senyor Masriera ens explica coses interessantíssimes de Barcelona del temps d'Isabel II i de l'època revolucionària.

Reconeixem que el senyor Masriera diu sincerament el que pensa, però no estem d'acord amb la seva ideologia. És mostra massa parcial en judicar els fets esdevinguts en temps d'Isabel II. Certament que els elements revolucionaris no eren gaire austers, però és que també no estaven corromputs els monàrquics? Isabel II no va caure degut a les campanyes dels republicans, sinó pels seus propis desencerts. Aquella és una de les èpoques més vergonyoses de la història d'Espanya.

No tots els homes de l'oposició varen actuar encertadament, però cal reconèixer que alguns d'ells varen posar en perill la vida per a defensar llurs ideals.

El senyor Masriera tenia ja molts anys quan va escriure aquests comentaris i, per tant, no és d'estranyar que en ressenyar determinats fets no hi posi gens d'entusiasme.

De totes maneres, hem de reconèixer que és una obra útil i interessant, perquè conté moltes dades que ens fan conèixer la importància dels fets esdevinguts en temps d'Isabel II.

Es un llibre que farà un bon servei als historiadors i que llegiran amb gust tots aquells que són afectats a les obres de caràcter històric.

"Sant Benet, vida i obra del gran Patriarca", per Dom Antoni Ramon i Arrufat, monjo de Montserrat, amb un pròleg del Dr. Carles Cardó, Prev. — Biblioteca Monàstica, Vol. IX.

Tots els volums de la Biblioteca Monàstica del Monestir de Montserrat, tenen un encís extraordinari. Són obres amarades de llum i de serenitat, que han estat escrites i elaborades dins la pau i el silenci d'aquella santa muntanya.

En el darrer volum, el Pare Antoni Ramon i Arrufat ens fa una narració amb un estil planer, tal com escau a aquesta mena d'obres, de la vida del gran Patriarca Sant Benet.

Aquestes obres donen molt de prestigi al nostre gran cenobi montserratí.

La figura de Sant Benet pren un relleu extraordinari. Comença l'obra fent remarcar la missió de Sant Benet envers la societat. Un hom s'adona de la influència que el gran Patriarca va exercir no solament damunt la vida monàstica, sinó també damunt la societat. Tots els capítols són interessantíssims, especialment el que es refereix a la vida benedictina.

L'obra està escrita en un llenguatge senzill, però pulquèrrim. No hi ha paraules sobrerres. La vida de Sant Benet és contada amb una gran sobrietat. Conté imatges molt belles i està escrita amb una uncio tan gran que corprèn.

Per aquesta obra el Dr. Cardó, una de les plomes més àgils de la nostra terra, ha escrit un pròleg magnífic.

Recomanem als nostres lectors la lectura d'una obra tan lluminosa i tan interessant.

J. CIVERA I SORMANI

TEMES DE LA SETMANA

Contra el que hom pensava, el discurs de Sánchez Guerra tingué ressò d'explosiu dinamiter, commovent el món polític fins el punt de fer canviar bon xic la política del Govern i obligar-lo a publicar una Nota Oficiosa per tal de contrarestar els seus efectes depriments en la massa de gent apegada a les institucions regnants els mals de la qual no volen soroll.

Altra massa més eixerida i nombrosa també ha corejat el discurs de l'ex-cabdiell conservador, treient-ne molt de suc gràcies a l'ajuda que rebé de dita Nota i del canvi indicat, el qual, per cert, és bastant sensible: Allunyament de les eleccions, privació de mítings, repressió de manifestacions tabalotàries, revifament de la censura..., si bé tot plegat amb certa discreció i sense actituds massa rígides.

Per natural reacció, els amics de la dinastia han organitzat actes de desagreuament que per ara no han pogut contrarestar sensiblement els efectes que es proposen anullar.

Les coses aniran fent el seu camí i arribaran allí on la seva força impulsiva les porti. Cal que uns i altres no les violentin perquè facin la vida llur en pau i legalment.

Avui dia pot ben dir-se que no hi ha política estrictament interior.

La solidaritat dels pobles va creixent de tal manera que un cop en les parets mestres d'un Estat qualsevol repercuteix en els fonaments de tots els altres, afectant-los més o menys, però afectant-los a tots.

Sobretot el que els afecta és el desordre, són les turbulències públiques.

Ara mateix la finança internacional que, pràcticament, esdevé la gendarmeria de la pau interior dels pobles inquiets, coaccionant-los per mitjà de les cotitzacions de les divises nacionals, apreta les nostres amb perill de no deixar-nos respirar...

De fora volen que Espanya es normalitzi, que s'estabilitzi fortament la seva política, que siguin honorables les persones que la governin.

Tot període revolucionari, àdhuc solament pre-revolucionari, provocaria noves alces de les divises estrangeres i, per tant, angoixes noves que ens farien cada dia més difícil la vida.

S'acosta l'hora de posar en acció els pocs valors polític-socials que ens resten.

Aquesta fermentació de partits nous que va creixent, en estat encara informe, és l'efecte immediat d'aquesta necessitat biològica.

Les despulles dels vells partits fan com d'adob als que comencen ara a rompre la closca de la terra. Entre ells n'hi ha algun, com el d'"Acció Catalana", que fa pensar molt, a dreta i esquerra...

Darrera d'un home de talla política i financiera extraordinària va formant-se un bloc d'opinió formidable que el dia de la gran crisi podrà oferir una solució si les petites passions personals dels seus envejosos no pertorben el curs natural dels esdeveniments.

Altres gestacions polítiques van iniciant-se que no mereixen encara els honors de la crònica, però que podran més endavant ocupar-la amb propi dret. Cal que no badin les persones que pensen en cristià i

tenen quelcom a perdre perquè l'onada democràtica que s'acosta els farà moure si els plau per força...

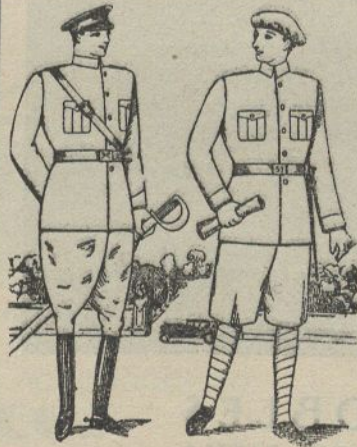
* * *

No és moment propici aquest per a parlar de la política francesa, tan interessant d'un temps ençà, ni de la marxa entrebancada de la Conferència de Londres a causa de la mateixa política.

La d'Anglaterra també crida especialment l'atenció fa temps perquè els vitals problemes que l'afecten, el de l'India, el del carbó, el dels obrers desenfrenats, el de l'hegemonia ianqui i alguns altres encara, són tots ells colossals i de difícilíssima solució.

La política que es va aclarint un xic és la d'Itàlia. La saviesa i el tacte i fermança extraordinàries amb què ha procedit el Papa en les seves noves relacions amb l'Estat italià, han obligat a Mussolini a renunciar a les seves idees de dominació absoluta sobre les consciències i els actes dels seus "súbdits". No solament ha frenat oportunament, sinó que ha donat contravapor i ha tirat enrera la màquina opressora.

La mort de l'expertíssim diplomàtic i exemplar cristià, ple de virtuts i de ciència, Cardenal Merry del Val, ha causat gran dol al Pare Sant i a tot el món que el coneixia, inclús en els centres més elevats de la política internacional; però vet aquí que un altre gran home ha omplert el seu buit prop del papa: el cardenal Pacelli.

**ANTON
CALLIZO**

RONDA UNIVERSITAT, 29
BARCELONA

**Manne
Blas**

PASSEIG DE S. JOAN 13

BARCELONA

PLAÇA DEL PI, 3 (enfrent l'Església)

MOBLES
DE TOTS ESTILS
VIENA - AMERICANS

Làmpares - Decoració - Tapisseries
Objectes d'Art - Llits de metall

CASA CASTELLTORT

Exposició i venda: PELAI, 40 i JOVELLANOS, 9
Telèfon núm. 15385

Tallers: SANT MIQUEL, 44 - BARCELONA

Companyia Trasatlàntica
VAPORS CORREUS ESPANYOLS

Serveis Regulars

RAPID	}	Espanya-Nova York
DIRECTE		9 expedicions a l'any
RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic		16 expedicions a l'any
EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina		12 expedicions a l'any
LINIA: Mediterrani, Cuba i Nova York		16 expedicions a l'any
» Mediterrani, Costa Firme i Pacífic		11 expedicions a l'any
» Mediterrani a Fernando Póo		12 expedicions a l'any
» a Filipines		3 expedicions a l'any

Servei tipus Gran Hotel. - T. S. F. - Radio-
telefonía. - Orquestra. - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia
en els principals ports d'Espanya. A Barcelona
oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8.

LA NUEVA
GRAMOLA

LA VOZ DE SU AMO

con las últimas novedades en

DISCOS

de esta famosa marca

completará la felicidad de su hogar.

ADQUIERALA EN LA CASA

CESAR VICENTE

DASEO DE GRACIA · 4

PUBLICITAS

De venda en totes les bones
Farmàcies, a Ptes. 5'00 el flasc

Xarop PUIG

Quan la pluja flagella les finestres i la caiguda de les fulles ens confirma que l'hivern es troba ja entremig nostre, no podem permetre-li qu'ens enterri dins una poltrona com vells xacrosos. Existeix el XAROP PUIG, excel·lent preventiu per a BRONQUITIS, REFREDATS, TOS i totes les afeccions de les vies respiratòries, que són les més castigades durant l'estació d'hivern.

NO VACILI I COMPRI XAROP PUIG

Convè també tenir en compte que la

POMADA PUIG

completa l'acció del XAROP, perquè la seva fórmula conté els productes volàtils de més eficàcia per tractament extern.

Es ven per tot arreu

SERVICE STATION

PRIMERA ESTACIÓ AMERICANA A ESPANYA

JOSEP MANZANARES

La casa més important en gasolina, petroli, neumàtics, cambres, olis, grasses, accessoris, eines, ferreteria i tot quant pertany a l'automòbil.

VENDA A L'ENGRÓS I DETALL

GARATGE TALLERS:

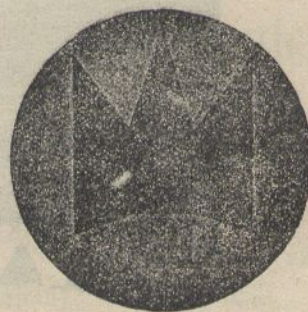
Carrers Sepúlveda, 148-180
Villarreal, 56
I Floridablanca, 121
Telèfon 31510

CASA CENTRAL:

Carrer Aragó, 273
Passeig de Gràcia, 45
Telèfon 11850
MAGATZEMS:
Consell de Cent, 421

SUCURSAL:

Esplugues de Llobregat:
Carrer Laureano Miró, 59
Encreuament de les carreteres de Madrid i Cornellà

BARCELONA

ATENSIÓ A. G. — Provença, 157, Barcelona

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Durán i Bas, 11
BARCELONA